

APSTIPRINU:

Aurika Stratane
Labklājības ministrijas,
Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām
vadošās iestādes vadītājas p.i.

Datums: 27.06.2017.

GADA ĪSTENOŠANAS ZIŅOJUMS

par 2016. gadā īstenoto darbības programmu “Darbības
programma pārtikas un pamata materiālās palīdzības
sniegšanai vistrūcīgākajām personām
2014.-2020. gada plānošanas periodā”

Izstrādātājs:

Labklājības ministrijas
Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām
personām Vadošā iestāde

Rīga, 2017

I. KATRU GADU PIEPRASĀMIE DATI

1. GADA/NOSLĒGUMA ĪSTENOŠANAS ZIŅOJUMA IDENTIFIKĀCIJA

CCI	2014LV05FMOP001
Nosaukums	Darbības programma pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšanai vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā
Versija	2016_01
Atskaites gads	2016
Datums, kad notikusi ziņojuma saskaņošana ar Konsultatīvo darba grupu	08.06.2017.

2. ĪSTENOŠANAS PĀRSKATS

2.1. Informācija par programmas īstenošanas kopējīcm rādītājiem attiecībā uz pilnībā vai daļēji pabeigtām darbībām

I. Pārtikas un pamata materiālās palīdzības nodrošināšanas pasākumi 2016. gadā

- 2016. gadā Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām (turpmāk – Fonds) atbalsts sniegts pārtikas un pamata materiālās nodrošinātības mazināšanai. Pārtikas atbalsts sniegts atsevišķi dzīvojošām personām un ģimenēm:
 - pārtikas preču komplektu veidā;
 - gatavo maltīšu veidā.
- Pamata materiālās palīdzības atbalsts sniegts:
 - higiēnas un saimniecības preču komplektu veidā bērniem līdz 18 gadu vecumam;
 - skolas somas un mācību piederumu veidā bērniem no piecu līdz 16 gadu vecumam.
- Nosacījumi Fonda atbalsta saņemšanai:
 - Fonda atbalstu (izņemot gatavās maltītes) var saņemt personas, kuras uzrāda derīgu pašvaldības sociālā dienesta izsniegtu izziņu par atbilstību trūcīgas personas statusam un personas, kuras uzrāda derīgu pašvaldības sociālā dienesta izsniegtu izziņu par personas nonākšanu krīzes vai ārkārtas situācijā.
 - Pārtikas komplektu saņemšanas nosacījumi:
 - Pārtikas komplektu var saņemt visu vecumu personas.
 - Ja izziņa par trūcīgās personas statusu izsniegta uz 3 mēnešiem, tad persona var saņemt 2 pārtikas komplektus izziņas derīguma laikā.
 - Ja izziņa par trūcīgās personas statusu izsniegta uz 6 mēnešiem, tad persona var saņemt 4 pārtikas komplektus izziņas derīguma laikā.
 - Ja izsniegta krīzes situācijas izziņa, tad persona var saņemt 2 pārtikas komplektus 3 mēnešu laikā no izziņas izsniegšanas dienas.
 - Vienā mēnesī viena persona var saņemt ne vairāk kā 1 pārtikas komplektu.
 - Gatavo maltīšu saņemšanas nosacījumi:
 - Gatavās maltītes var saņemt jebkura persona bez izziņas par trūcīgās personas statusu uzrādīšanas zupas virtuvēs, kurās tiek izmantoti Fonda ietvaros piegādātie pārtikas komplekti.
 - Higiēnas un saimniecības preču komplektu saņemšanas nosacījumi:

- Higiēnas un saimniecības preču komplektus var saņemt bērni līdz 18 gadiem.
- Ja ģimenei izziņa par trūcīgās personas statusu izsniegta uz 3 mēnešiem, tad bērns var saņemt 1 higiēnas un saimniecības preču komplektu izziņas derīguma laikā.
- Ja ģimenei izziņa par trūcīgās personas statusu izsniegta uz 6 mēnešiem, tad bērns var saņemt 2 higiēnas un saimniecības preču komplektus izziņas derīguma laikā.
- Ja ģimenei izsniegta krīzes situācijas izziņa, tad bērns var saņemt 1 higiēnas un saimniecības preču komplektu 3 mēnešu laikā no izziņas izsniegšanas dienas.
- Vienā mēnesī viena persona var saņemt ne vairāk kā 1 higiēnas un saimniecības preču komplektu.
- Skolas somas un mācību piederumu komplektu saņemšanas nosacījumi:
 - Skolas somas un mācību piederumu komplektus var saņemt bērni no pieciem līdz 16 gadiem.
 - Viens bērns vienu mācību piederumu komplektu var saņemt vienu reizi vienā kalendāra gada laikā.
- Visiem Fonda atbalsta saņēmējiem ir iespēja iesaistīties arī papildpasākumos. Kopumā tiek piedāvāti trīs veidu papildpasākumi, tostarp:
 - informatīvi pasākumi par papildu iespējām saņemt atbalstu ikdienas problēmu risināšanai vai ārkārtas situācijās, par nodarbinātības iespējām, izglītības iespējām, sabiedrības veselības veicināšanu, sportu, brīvā laika pavadīšanu, par Eiropas Sociālā fonda vai citu ārvalstu finanšu instrumentu projektu ietvaros pieejamiem pakalpojumiem un citiem līdzīgiem pasākumiem;
 - individuāls un grupu darbs ar personu vai personu grupām, nodrošinot starpinstitutionālu sadarbību, atsevišķu speciālistu profesionālās konsultācijas un atbalsta grupas vai pašpalīdzības grupas sociālo problēmu risināšanā;
 - neformāli izglītojoši pasākumi praktisku sadzīves iemaņu attīstībai, tai skaitā ēst gatavošanā, veļas mazgāšanā, mājas uzkopšanā, mājsaimniecības budžeta plānošanā, bērnu audzināšanā un darba meklēšanā.
- Pēdējos četros gados cilvēku ar trūcīgas personas statusu (unikālas personas) skaits Latvijā ir samazinājies: ja 2013. gada laikā trūcīgas personas statuss tika piešķirts 134 397 personām, t.sk. 46 334 bērniem, tad 2014. gadā – 104 569 personām, t.sk. 36 078 bērniem, 2015. gadā – 82 361 personām, t.sk. 26 707 bērniem. 2016. gadā – 68 816 personām, t.sk. 20 851 bērniem, kas attiecīgi ir par 16,4% un 21,9% mazāk nekā 2015. gadā.
- 2016. gadā 61 497 unikālām personām (kas ir 89,4% no visām personām, kurām 2016. gadā noteikts trūcīgas personas statuss) izdalīti 353 926 pārtikas preču komplekti un nodrošinātas 204 900 gatavās maltītes. Līdzīgi bija arī 2015. gadā, kad 89% no unikālām personām ar trūcīgā statusu (77 412 unikālas personas) saņēma pārtikas atbalstu no Fonda (68 876 unikālas personas). Tas ļauj secināt, ka Fonda pirmajos divos īstenošanas gados paliek nemainīgs to personu skaits, kas izmanto iespēju saņemt pārtikas atbalstu – 89%.
- 19 657 unikālām personām (kas ir 94,3 % no 20 851 unikālām personām (bērniem) ģimenēs, kurām 2016. gadā noteikts trūcīgas personas statuss) izdalīti 55 130 higiēnas un saimniecības preču komplekti. 2016. gadā kopumā par 2015. un 2016. gadu izdalīti 24 186 mācību piederumu komplekti.
- 2016. gadā, balstoties uz 2015. gadā veiktās aptaujas rezultātiem un konsultācijām ar ekspertiem, tika uzlabots sastāvs pārtikas preču komplektā individuālai izdālei, kurā ir iekļautas šādas preces:
 - pilnpiena pulveris – 0,4 kg
 - auzu pārslas – 0,4 kg
 - griķi – 0,4 kg
 - manna – 0,4 kg
 - rīsi – 0,4 kg
 - makaroni – 1,5 kg
 - kviešu milti – 0,4 kg
 - rapšu eļļa – 0,5 l
 - cukurs – 0,5 kg
 - sautēta cūkgaļa – 0,5 kg
 - sautēta liellopu gaļa – 0,25 kg

- olu pulveris – 0,1 kg
- kartupeļu biezputras pārslas – 0,2 kg
- 2016. gadā ir izveidots jauns pārtikas preču komplekts zupas virtuvēm (kuru izdale ir sākusies jau 2016. gadā), komplektā iekļaujot šādas preces:
 - pilnpiena pulveris – 1,0 kg
 - auzu pārslas – 1,5 kg
 - griķi – 3,5 kg
 - rīsi – 2,6 kg
 - makaroni – 6,0 kg
 - kviešu milti – 1,0 kg
 - rapšu eļļa – 1,0 l
 - cukurs – 1,5 kg
 - sautēta cūkgaļa – 3,5 kg
 - olu pulveris – 0,5 kg

Atzīmējam, ka Fonda īstenošanas uzsākšanas pirmajā gadā (2015.) pirmās PO atlases rezultātā ir noslēgti 6 līgumi ar zupas virtuvēm.

Atbilstoši 25.11.2014. MK noteikumiem "Darbības programmas "Pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšana vistrūcīgākajām personām 2014.–2020. gada plānošanas periodā" īstenošanas noteikumi" atbalsta saņēmējiem bija iespēja izvēlēties starp atbalsta saņemšanas veidu: saņemt pārtikas atbalsta komplektu vai 15 gatavās maltītes zupas virtuvē. 2015. gada nogalē, veicot Fonda gala saņēmēju aptauju, noskaidrots, ka 13% atbalsta saņēmēju apmeklēja zupas virtuves. Tāpat aptaujas rezultātā konstatēts, ka vēl 28% respondentu būtu apmeklējuši zupas virtuves, ja vien viņiem būtu bijusi iespēja līdz zupas virtuvei nokļūt. Vēl 4% respondentu atzina, ka nezināja par šādu iespēju. Atsevišķos gadījumos aptaujā respondenti atbildēja, ka negatavo mājās silto ēdienu, jo nav pieejams nepieciešamais aprīkojums, piemēram, plīts (6% respondentu), kā arī nav atbilstošo ēst gatavošanas prasmju. Ņemot vērā augstāk minēto, secināts, ka vajadzība pēc zupas virtuves atbalsta bija lielāka nekā nodrošinātās iespējas (13%) no aptaujātajiem.

Atbilstoši minēto MK noteikumu grozījumiem (08.12.2015.) mainīti nosacījumi un atbalsta saņēmējiem ir iespējams saņemt abus atbalsta veidus: pārtikas atbalsta komplektu un gatavās maltītes zupas virtuvēs. Jāatzīmē, ka maltīšu saņēmējiem nav nepieciešamas izziņas par atbilstību trūcīgās vai krīzes situācijā nonākušās personas statusam. Šādu birokrātijas procedūru mazināšanu zupas virtuvēs atbalsta saņēmēji ir pozitīvi novērtējuši, par ko liecina 2016. gadā veiktās aptaujas rezultāti: 98% maltīšu saņēmēji sacīja, ka nav saskārušies ar jebkādam grūtībām atbalsta saņemšanas procesā.

Fonda īstenošanas otrajā gadā (2016.) tika izsludināta otrā PO atlase, t.sk. viens no atlases mērķiem bija palielināt zupas virtuvju skaitu. Atlases rezultātā bija apstiprinātas 12 zupas virtuves, ar kurām visām līdz 2016. gada beigām tika parakstīti līgumi.

Zupas virtuvju darbība radīja iespēju iepriekš pasūtītus, bet neizdalītus pārtikas komplektus nogādāt zupas virtuvēs maltīšu pagatavošanai, tādējādi izvairoties no pārtikas atkritumu rašanās.

Zupas virtuvju darbība nodrošināta 10 administratīvajās teritorijās Latvijā, galvenokārt tās atrodas lielajās pilsētās un galvaspilsētā. Atbilstoši iepriekš aprakstītajam, salīdzinot ar pirmo Fonda īstenošanas gadu (2015.), kad izdalītas 2205 gatavās maltītes, 2016. gadā atbalsta saņēmējiem jau nodrošinātas 204 900 gatavās maltītes.

- 2016. gadā, balstoties uz 2015. gadā veiktās aptaujas rezultātiem, tika palielināts preču apjoms higiēnas un saimniecības preču komplektā, kurā ir iekļautas šādas preces:
 - Šķidrās ziepes - 310 ml
 - Matu šampūns - 500 ml
 - Zobu pasta - 100 ml
 - Zobu birste - 1 gab.
 - Universāls veļas mazgāšanas līdzeklis - 1000 ml
 - Veļas pulveris (krāsainai veļai) - 1000 g
 - Trauku mazgājamais līdzeklis - 500 ml
- Mācību piederumu komplektos ir iekļautas tādas preces kā:
 - skolas soma

- mācību piederumi: burtnīcas un klades, vāciņi, aplikāciju krāsainais papīrs, rakstāmpiederumi, zīmēšanas piederumi (albumi, krāsainie zīmuļi, flomāsteri, krāsas, guaša u.c.), lineāli, rasēšanas piederumi, penālis, šķēres, līme u.c.
- Atbalsta komplektu vērtība ir:
 - pārtikas preču komplekts individuālai izdalei: 10,98 EUR
 - pārtikas preču komplekts zupas virtuvēm: 43,92 EUR
 - higiēnas un saimniecības preču komplekts: 7,32 EUR
 - skolas soma: 13,49 EUR
 - mācību piederumu komplekts: 13,49 EUR.
- 2016. gadā īstenoti 1 873 papildpasākumi, kuros piedalījās 10 873 dalībnieki. Fonda īstenošanas pirmā gada (2015.) astoņos mēnešos kopā īstenoti 950 papildpasākumi, kuros piedalījās 9 604 dalībnieki. Dalībnieku iesaistes papildpasākumos intensitāte ir palielinājusies: 2015. gadā papildpasākumos piedalījās 13,9% no visiem atbalsta saņēmējiem, bet 2016. gadā – 17,6%.
 Lielākā daļa no visiem papildpasākumu dalībniekiem (2 342 dalībnieki) 2016. gadā izvēlējās piedalīties pasākumos par veselības veicināšanu – lekcijās par veselīgu dzīvesveidu un uzturu, apmācībās par pirmo palīdzību un rīcību nelaimes gadījumā, lekcijās par diabētu, dažādu slimību profilaksi, pacienta tiesībām, dusmu pārvaldīšanu un emociju pašregulāciju, alkohola atkarību, gripas profilaksi u.c. Jāatzīmē, ka interese par veselības veicināšanas tēmām dalībnieku vidū 2016. gadā saglabājas nemainīgā līmenī salīdzinājumā ar 2015. gadu, kad šādus papildpasākumus apmeklēja 2380 dalībnieki.
 Ievērojams dalībnieku skaits (2 189 dalībnieki) izrādīja interesi par pasākumiem, kuros apgūst dažādas praktiskās dzīves prasmes – mājokļa uzkopšanā, bērnu aprūpē, veļas mazgāšanā, ēst gatavošanā (tai skaitā pārtikas preču komplektu satura izmantošanā), mazdārziņu iekopšanā, apģērbu labošanā. Jāatzīmē, ka 2016. gadā interese par šāda veida pasākumiem ir pieaugusi gandrīz divas reizes salīdzinājumā ar 2015. gadu, kurā pasākumus par sadzīves prasmju uzlabošanu apmeklēja 1 313 dalībnieki. Arī pasākumu skaits ir pieaudzis vairāk nekā divas reizes: 2015. gadā organizēti 124 papildpasākumi, bet 2016. gadā – 262 papildpasākumi par dažādu dzīves prasmju uzlabošanu.
 Dalībnieki apmeklēja lekcijas un nodarbības par attiecību stiprināšanu, stresa menedžmentu un motivācijas celšanu, par ikdienas saskarsmi lietišķā vidē, ģimenes budžeta menedžmentu, par vecāku un pieaugušu bērnu, mazbērnu attiecībām ģimenē, portāla www.latvija.lv sniegtajām iespējām un e-paraksta izmantošanu.
 2016. gadā liela interese cilvēkiem bija par sociālās iekļaušanas pasākumiem, kuros sniegta informācija par brīvā laika pavadīšanas iespējām (teātra izrādes apmeklējums, ekskursijas, rokdarbu nodarbības u.c.), kā arī organizētas sportiskas aktivitātes, tādas kā sporta spēles, slēpošanas aktivitātes, veselīga vingrošanas kompleksa un līniju apguve u.c.
 Līdzīgi kā 2015. gadā arī 2016. gadā stabila interese saglabājas par speciālistu sniegtajām individuālajām konsultācijām par dzīvokļu īres jautājumiem, palīdzības iespēju saņemšanu krīzes situācijā, atbalsta saņemšanas iespējām no pašvaldības vai no nevalstiskām organizācijām, iespējām uzlabot dzīves apstākļus u.c. Pieprasītas bija jurista, sociālā pedagoga, psihoterapeita, psihologa individuālas konsultācijas. 2015. gadā nodrošinātas 169 konsultācijas 1 212 dalībniekiem, bet 2016. gadā – 632 konsultācijas 1 173 dalībniekiem. Jāatzīmē, ka 2016. gadā konsultāciju skaits ir pieaudzis gandrīz 4 reizes, kamēr dalībnieku skaits pat nedaudz samazinājās. Tas skaidrojams ar dalībnieku vēlmi saņemt konsultācijas individuāli, nevis grupā. 2016. gada gala saņēmēju aptaujas rezultāti liecina, ka individuālās konsultācijas ir visbiežāk apmeklētais papildpasākumu veids.
 Partnerorganizācijas (turpmāk – PO) organizēja mērķa grupai papildpasākumus, kuros sniegta informācija par nodarbinātības iespējām, darba meklēšanu (tai skaitā darba meklēšanu internetā), sagatavošanos darba intervijai, CV un pieteikuma vēstules sagatavošanu, informāciju par sezonālajiem darbiem, nodarbinātības un brīvprātīgā darba iespējas nevalstiskajās organizācijās u.c.
 Lielākais īstenoto papildpasākumu īpatsvars ir Rīgā un Latgalē, attiecīgi 27 % un 22 % no 2016. gadā īstenoto papildpasākumu skaita. Lielākais papildpasākumos iesaistīto personu skaita īpatsvars ir Latgalē - 30,3 % no 2016. gadā iesaistīto personu skaita, kas ir

proporcionāls trūcīgo iedzīvotāju īpatsvaram Latgales reģionā, kur 2016. gadā dzīvoja apmēram 35 % no trūcīgas personas statusu ieguvušajiem iedzīvotājiem valstī.

- PO skaits, kas 2016. gadā nodrošināja pārtikas un pamata materiālās palīdzības komplektu uzglabāšanu un izdali, gatavo maltīšu izdali, kā arī papildpasākumu īstenošanu, pieauga līdz 28, t.sk. 13 pašvaldības un to iestādes, 12 biedrības un nodibinājumi un 3 reliģiskās organizācijas.
- Kopumā visā Latvijas teritorijā 2016. gadā bija 480 pārtikas un pamata materiālās palīdzības izdales vietas un 18 zupas virtuves.
- Fonda pārtikas palīdzības komplektēšanu un piegādi PO 2016. gadā nodrošināja AS “Dobeles Dzirnnavnieks”, pamata materiālās palīdzības komplektēšanu un piegādi nodrošināja AS “Spodrība” un SIA “Sanitex”, bet mācību piederumu palīdzības komplektēšanu un piegādi nodrošināja AS “Hermess”. Visi piegādātāji tika izraudzīti atbilstoši publiska iepirkuma normatīvajam regulējumam:
 - 23.12.2015. izsludināts publiskais iepirkums par pārtikas preču komplektu piegādi vistrūcīgākajām personām. 29.04.2016. noslēgts līgums ar AS “Dobeles dzirnnavnieks”;
 - 28.04.2016. izsludināts publiskais iepirkums par EAFVP lietderības un efektivitātes novērtējumu. 14.06.2016. noslēgts līgums ar SIA "Aptauju Centrs";
 - 19.02.2016. izsludināts publiskais iepirkums par higiēnas un saimniecības preču komplektu piegādi vistrūcīgākajām personām. 21.06.2016. noslēgts līgums ar SIA “Sanitex”;
 - 29.07.2016. izsludināts publiskais iepirkums par skolas piederumu komplektu piegādi vistrūcīgākajām personām. 05.12.2016. noslēgts līgums ar AS “Hermess”;
 - 26.08.2016. izsludināts publiskais iepirkums par pārtikas preču komplektu maziem bērniem piegādi vistrūcīgākajām personām. 07.12.2016. noslēgts līgums ar SIA “Lat Eko Food”;
 - 07.11.2016. izsludināts publiskais iepirkums par higiēnas preču komplektu maziem bērniem piegādi vistrūcīgākajām personām. 22.02.2017. noslēgts līgums ar SIA “Sanitex”.
- 2016. gadā kopumā apgūti 4 751 085,75 EUR, t.sk. 4 038 422,89 EUR Fonda līdzfinansējums. No kopējās summas 4 451 860,36 EUR novirzīti pārtikas un pamata materiālās palīdzībai, bet 299 225,39 EUR tehniskās palīdzības darbībām.
- Eiropas Komisijai (turpmāk – EK) 2016. gadā deklarēti kopumā 5 205 043,01 EUR, no kuriem EK ir atmaksājusi valsts budžetā 3 981 208,27 EUR.

II Plānotie papildus pārtikas un pamata materiālās palīdzības nodrošināšanas pasākumi 2017. gadā

- 2016. gadā, balstoties uz 2015. gadā veiktās galasaņēmēju aptaujas rezultātiem un konsultācijām ar ekspertiem, tika izveidoti papildus atbalsta komplekti trūcīgām ģimenēm ar maziem bērniem līdz divu gadu vecumam:
- Papildus pārtikas zīdaiņiem un maziem bērniem komplekts, kurā ietilps šādas preces:
 - mākslīgie papildu ēdināšanas maisījumi
 - putras sausais maisījums
 - sausiņi
 - augļu biezeņi
 - dārzeņu biezeņi
 - dārzeņu biezeņi ar gaļu
 - gaļas biezeņi
- Papildus higiēnas preču zīdaiņiem un maziem bērniem komplekts, kurā ietilps šādas preces:
 - autiņbiksītes
 - marles autiņi
 - zobu pasta
 - zobu suka
 - krēms

- ziepes
- matu šampūns
- mitrās salvetes
- Papildus atbalsta komplektu ģimenēm ar maziem bērniem izdale uzsākta 2017. gada sākumā.

III 2016. gadā veiktās Fonda atbalsta saņēmēju aptaujas rezultāti

- Atbilstoši 2016. gadā veiktās Fonda galasaņēmēju aptaujas datiem Fonda atbalsta saņēmēju sociāli demogrāfiskais profils atšķiras atkarībā no tā, vai persona ir atbalsta komplektu saņēmējs vai zupas virtuves apmeklētājs (maltīšu saņēmējs):
 - Atbalsta komplektu saņēmēju vidū pārsvarā ir sievietes (51,5%), vīriešu īpatsvars (48,5%), bērnu līdz 17 gadiem īpatsvars (28,5%) un personu ar invaliditāti īpatsvars (14,6%). Vidējais atbalsta komplektu saņēmēju vecums ir 37,1 gadi. 32,2% no atbalsta komplektu saņēmējiem ir ģimenes ar bērniem. 30,3% no atbalsta komplektu saņēmējiem norādīja, ka ir bezdarbnieki, 7,9% minēja, ka strādā algotu darbu, 23,2% minēja, ka ir pensijas saņēmēji, 21,3%, ka šobrīd studē vai mācās.
Salīdzinot datus ar atbalsta sniegšanas pirmajā gadā (2015.) veiktās pilotaptaujas rezultātiem, var konstatēt, ka nemainīgs pa gadiem atbalsta komplektu saņēmēju vidū ir bezdarbnieku īpatsvars (tuvu 30%). Atzīmējams ir fakts, ka 2016. gadā būtiski ir pieaudzis dažādu pensiju saņēmēju īpatsvars (no 14,6% uz 23,2%), savukārt atbalsta komplektu saņēmēju, kas šobrīd studē vai mācās, īpatsvars ir samazinājies (no 31,1% uz 21,3%).
 - Maltīšu saņēmēju vidū pārsvarā ir vīrieši (61,5%), savukārt sieviešu īpatsvars ir mazāks (38,5%). 55,6% no zupas virtuvju apmeklētājiem ir cilvēki, kas vecāki par 55 gadiem. Maltīšu saņēmēja vidējais vecums ir 52,9 gadi. 23,4% no tiem ir personas ar invaliditāti. Maltīšu saņēmēju vidū ir 35,4% bezdarbnieku un 44,6% pensiju saņēmēju.
- Saskaņā ar veikto aptauju redzams, ka pašvaldību sociālie dienesti būtībā ir ekskluzīvs informācijas saņemšanas kanāls par Fonda palīdzības saņemšanas iespējām – 2015. gadā uz to norādīja 94% atbalsta komplektu saņēmēju, bet 2016. gadā – 92% atbalsta komplektu saņēmēju. Savukārt maltīšu saņēmēju vidū ir vairāk populārs tāds informācijas saņemšanas kanāls kā neformālie kontakti (informācija no draugiem, radniekiem, kaimiņiem), uz ko norādīja 60% respondentu, bet sociālo dienestu kā informācijas kanālu atzīmēja 40%.
- Vairumam Fonda atbalsta saņēmēju līdz atbalsta saņemšanas vietām nav jāmēro ievērojams attālums – attālumu līdz trīs kilometriem veic 63% atbalsta komplektu saņēmēju un 74% maltīšu saņēmēju. 24% atbalsta komplektu saņēmēju un 17% maltīšu saņēmēju mēro no četriem līdz deviņiem kilometriem. Tikai 11% komplektu saņēmēju un 6% maltīšu saņēmēju veic 10 un vairāk kilometru garu ceļu līdz atbalsta sniegšanas vietai. Līdz palīdzības saņemšanas vietai nokļuvuši kājām 49% atbalsta komplektu saņēmēju un 64% maltīšu saņēmēju.
- Saskaņā ar aptaujā iegūto informāciju, 82% Fonda atbalsta saņēmēju minēja, ka atbalsta komplektu saņemšana ietekmēja ģimenes situāciju. 16% norādīja, ka ietekme bija daļēja.
- 65% atbalsta komplektu saņēmēju atbildēja, ka pirms gada nevarēja atļauties nopirkt preces, ko saņēma komplektos. Tie cilvēki, kas augstāk novērtēja atbalsta komplektu ieguldījumu ģimenes labklājībā, vienlaikus atzina, ka ietaupīto naudu izmantoja pārtikas produktu iegādei (78%), komunālo pakalpojumu nomaksai, apavu un apģērba iegādei, ārsta apmeklējumiem, medikamentu iegādei, papildus higiēnas un saimniecības preču iegādei. 11% atzīmēja, ka naudu izmantojuši bērnu skolas pasākumiem vai ārpuskolas nodarbībām.
- Izvērtējot atbalsta biežuma lietderības principa ievērošanu, secināts, ka ar 2016. gada pārtikas preču komplektu nodrošināts patēriņam atbilstošs izdales daudzums un tas ir pietuvināts nepieciešamajai uztura vidējai dienas normai. Par izvērtējuma atbilstību liecina respondentu atbildēs (cik ilgam laikam pietiek ģimenei ar produktiem, ko saņem vienā komplektu izdales reizē?) 81% gadījumos atzīmētais, tajā skaitā – apmēram mēnesim (58%) un pusotram mēnesim vai ilgāk (25%). Kā rezultātā secināts, ka jāsauglabā esošais modelis, jo biežākas izdales gadījumā pieaugtu komplektu iepakojšanas un transportēšanas izmaksas, līdz ar to samazinātos produktu izmaksu īpatsvars kopējās piegādēs.

- Absolūtajā vairumā gadījumu (83 %) pārtikas komplekta saturs, kā norāda atbalsta saņēmēji, ticis izmantots savām vajadzībām pilnībā. 16 % savām vajadzībām izmantojuši lielāko daļu pakas satura. Higiēnas un saimniecības preču gadījumā šie rādītāji ir vēl augstāki: 96 % atbalsta saņēmēju komplekta saturu pilnībā vai lielāko pakas daļu izmanto savām vajadzībām. Mācību piederumus un somas 91% atbalsta saņēmēju izmantojis savām vajadzībām pilnībā, 9% lielāko daļu komplekta satura.
- Apmierināti ar produktu daudzumu komplektā bija 75 % atbalsta saņēmēju (53 % atbalsta saņēmēju atbildējuši, ka produktu pietiek apmēram mēnesim un 22 % - pusotram mēnesim). Raksturīgi, ka uz produkta daudzumu nepietiekamību, proti, saturs tiek izmantots dažās dienās līdz divām nedēļām (24 %) biežāk norādīts ģimenēs, kurās ir vairāk pieaugušo un vīriešu.
- Atbalsta saņēmēju iesaiste PO organizētajos papildpasākumos vērtējama kā apmierinoša (ņemot vērā nosacījumu par brīvprātīgu piedalīšanos): 17% komplektu saņēmēju un 22% maltīšu saņēmēju aptaujā minēja, ka piedalījušies papildpasākumos.
- Apmierinātību ar papildpasākumiem raksturo tajos iesaistīto dalībnieku viedoklis par pasākumā iegūto zināšanu vai prasmju noderīgumu. 92% atbalsta komplektu saņēmēji un 86% maltīšu saņēmēji atzina, ka papildpasākumos iegūtā informācija vai prasmes bija ļoti noderīgas vai daļēji noderīgas. Tikai 5% - 7% atbalsta saņēmēju atzīmēja, ka iegūtās zināšanas bija ne visai noderīgas, kā pamata iemeslu minot, ka informācija bija iepriekš zināma vai pārāk teorētiska, bez praktiska pielietojuma.
- Aptaujas ietvaros Fonda atbalsta saņēmēji snieguši priekšlikumus komplektu satura pilnveidei, piemēram, palielināt pārtikas komplekts cukura, gaļas daudzumu, saturā iekļaut papildu produktus, tai skaitā kondensēto pienu u.c.

IV Informācija par darbības programmas īstenošanas procesā konstatētajām problēmām, to risinājumiem

- Pirmais jautājums, uz kuru Latvija meklēja atbildi, bija 2015. gada nogalē no PO puses izskanējušas bažas par atbalsta iespējamo nepieejamību gala saņēmējiem liela attāluma starp viņu dzīves vietām un atbalsta sniegšanas vietu dēļ, kā arī transporta izmaksu dēļ. Lai noskaidrotu patiesu situāciju, Fonda vadošā iestāde (turpmāk – VI) veica šādas darbības:
 - ikgadējās aptaujas anketā iekļauti jautājumi, kuri ļāva novērtēt faktiskos attālumus līdz atbalsta sniegšanas vietai (skatīt informāciju šī ziņojuma 2. punkta 2.1. apakšpunkta III sadaļā);
 - vienlaikus VI 2016. gadā veica 25 pārbaudes darbību īstenošanas vietās pie PO, kuru ietvaros noskaidroja PO faktisko rīcību, ja atbalsta sniegšanas vieta ir lielākā attālumā no personas dzīves vietas: PO nepieciešamības gadījumā, izmantojot PO rīcībā esošo transportu vai sadarbojoties ar sociālo dienestu, tajā skaitā, sociālā darbinieka apsekojumu laikā, piegādā atbalsta komplektus gala saņēmējiem viņu dzīves vietās. Bez tam PO apkalpo gala saņēmējus ārpus noteiktā atbalsta sniegšanas vietas darba laika;
 - 2015. gadā beigās stājušies spēkā 25.11.2014. MK noteikumu "Darbības programmas "Pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšana vistrūcīgākajām personām 2014.–2020. gada plānošanas periodā" īstenošanas noteikumi" (turpmāka – Noteikumi) grozījumi, kuri paredz PO atlases procesā piešķirt vairāk punktu tām PO, kas nodrošina lielāku atbalsta sniegšanas vietu skaitu vienā teritorijā, tādējādi pietuvinot tās tuvāk gala saņēmēju dzīves vietām.
- Otrā problēma, ko risināja Latvija 2016. gadā, ir pāreja no 2015. gada pārtikas komplekta satura uz jauno 2016. gada pārtikas komplekta saturu. Ņemot vērā 2015. gadā veiktajā aptaujā noskaidroto gala saņēmēju viedokli un ekspertu rekomendācijas, 2016. gadā tika mainīts pārtikas komplekta saturs, to papildinot ar trīs produktiem un palielinot daudzumu jau esošiem produktiem. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visiem gala saņēmējiem Noteikumos tika noteikts termiņš 01.06.2016. jaunā satura pārtikas komplektu izdales uzsākšanai. Tika atrasts risinājums līdz šim piegādāto, bet neizdalīto pārtikas komplektu ar 2015. gada noteikto saturu izmantošanai – novirzīt pārtikas komplektus uz zupas virtuvēm silto maltīšu pagatavošanai, vienlaikus nodrošinot papildus PO atlasī, tajā skaitā, gatavo maltīšu izdālei. Risinājums gan prasīja lielāku administratīvu ieguldījumu, nekā sākotnēji plānots, jo:

- piegādāto un neizdalīto pārtikas komplektu skaits bija ievērojams;
- jaunās PO (zupas virtuves) savu darbu sāka pakāpeniski;
- pārejas periods sakrita ar vasaras sezonu, kam raksturīga mazāka klientu plūsma.

Neskatoties uz iepriekš minētajiem apstākļiem, pakāpeniski līdz 2016. gada beigām pārtikas komplekti nogādāti zupas virtuvēs, un līdz 2017. gada I ceturkšņa beigām visi produkti izmantoti maltīšu pagatavošanai, tādējādi novēršot pārtikas atkritumu risku.

- Trešā aktuālā problēma Latvijā 2016. gadā bija atbalsta komplektu piegādes izkraušanas un novietošanas vadība PO darbību īstenošanas vietās. 2016. gadā Fonda sadarbības iestāde (turpmāk – SI) saņēma vairāk nekā 10 rakstiskas sūdzības no PO par nepilnībām un kļūdām atbalstu komplektu piegādātāju darbā, piemēram, komplektu piegāde citā laikā ārpus grafika, komplektu nenovietošana ierādītajā vietā, kļūdas ar pasūtīto komplektu skaitu u.c. SI pēc sūdzību saņemšanas lūdza piegādātājiem sniegt skaidrojumus par radušos situāciju, kā arī veica ar tiem pārrunas, norādot uz nepilnībām darbā. Piegādātāji pauda apņēmību uzlabot situāciju ar piegādēm, veikta virkne pasākumu, piemēram, palielināta kapacitāte (darbā pieņemti papildus darbinieki) izkraušanas darbu veikšanai. Papildus SI organizētajā PO kapacitātes stiprināšanas seminārā 2016. gada 10. oktobrī PO pārstāvji tika aicināti nekavējoties rakstiski ziņot SI par katru problēmas gadījumu, izmantojot vienotu formu ar mērķi veicināt operatīvu problēmu risināšanu. Atbilstoši 2017. gada februārī SI veiktās PO aptaujas rezultātiem 60% PO norādīja, ka sadarbība ar komplektu piegādātājiem ir veiksmīga (komplekti tiek piegādāti laikā un atbilstoši plānotajam un novietoti komplektu uzglabāšanas vietā), 40% PO norādīja, ka sadarbība ir apmierinoša, tomēr tajā nepieciešamas atsevišķas izmaiņas. Aptaujas rezultāti kopumā ļauj secināt, ka komplektu piegādes sistēma ir uzlabojusies, kā arī ir vienošanās starp visām pusēm par kārtību, kādā ir risināmi atsevišķi problēmu gadījumi, ja tādi rodas.

V Informācija par identificētajiem riskiem darbības programmas īstenošanā 2017. gadā

- 2017. gadā Latvijā uzsākta papildus atbalsta komplektu maziem bērniem izdale. Ņemot vērā aspektu, ka papildus atbalsta komplekti ir sadalīti pa vecumgrupām (papildus pārtikas komplekts ir veidots trīs vecumgrupām, bet papildus higiēnas preču komplekts – četrām vecumgrupām), 2017. gada pirmajā pusē ir svarīgi veikt monitoringu attiecībā uz šādiem rādītājiem:
 - PO veiktajiem jauno atbalsta komplektu pasūtījumiem, nepieļaujot atbalsta komplektu lielu uzkrājumu veidošanos PO izdales vietās, pasūtījumu veikšanu organizējot pēc atbalsta saņēmēju pieteikšanās uz atbalsta komplektu attiecīgajām vecumgrupām;
 - atbalsta saņēmēju skaita izmaiņām;
 - atbalsta saņēmēju apmierinātībai ar sniegto atbalstu.
- 2016. gada otrajā pusē veikti pasākumi, lai novērstu iespējamus riskus saistībā ar papildus atbalsta komplektu maziem bērniem izdales uzsākšanu, kā arī veicinot Fonda īstenošanā iesaistīto pušu un atbalsta saņēmēju izpratni par papildus atbalsta saņemšanas nosacījumiem un kārtību:
 - papildināta Fonda infografika “Ceļš līdz ES atbalsta pakām KAS UN KĀ?”, iekļaujot aktuālu informāciju par papildus atbalsta iespējamām bērniem līdz diviem gadiem;
 - sagatavota informācija (tai skaitā shēma “Atbalsta komplektu maziem bērniem piegādes nodrošināšana”) sociālajiem dienestiem, lai sociālie darbinieki, noformējot izziņu par trūcīgās personas statusu, varētu informēt atbalsta saņēmējus par papildus atbalsta saņemšanas iespējām un nosacījumiem.
 Par papildus atbalsta saņemšanas iespējām, kārtību un nosacījumiem:
 - informēti sociālie darbinieki informatīvo semināru ietvaros;
 - informētas PO, izsūtot informāciju, kā arī konsultējot PO individuāli pēc vajadzības.

2.2. Informācija un novērtējums par darbībām attiecībā uz principiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 223/2014 par Eiropas Atbalsta fondu vistrūcīgākajām personām 5. panta 6. un 11. punktā un, ja attiecināms, arī 13. punktā.

Īstenojot darbības programmu, ir nodrošinātas darbības attiecībā uz principiem, kas noteikti Regulas 5. panta 6., 11. un 13. punktā, tajā skaitā:

1) nolūkā nepieļaut dubultu finansēšanu (5. panta 6. punkts) nacionālajos normatīvajos aktos noteikts, ka:

- izmaksas, kas vienlaikus tiek segtas no diviem vai vairākiem publiskā finansējuma avotiem, tai skaitā Eiropas Sociālā fonda un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, ir neatbilstošas un netiek segtas no Fonda līdzekļiem;
- PO atlases pretendents iesniedzumā apliecina, ka tas nepieprasīs Fonda finansējumu par tādu atbalstāmo darbību īstenošanu, kas tiek finansētas no citiem publiskā finansējuma avotiem;
- PO, kas ir pašvaldība vai pašvaldības iestāde, nesāņem Fonda finansējumu par tādu papildpasākumu īstenošanu, kas tai jānodrošina atbilstoši shēmai.

Lai novērstu dubulto finansēšanu 2016. gadā papildus veiktas tādas darbības kā:

- nodrošināta informācijas apmaiņa ar ES fondu sadarbības iestādi (Centrālo un finanšu līgumu aģentūru), veicot tehniskās palīdzības maksājuma pieprasījumu pārbaudi;
- uz Fonda izmaksas pamatojošiem dokumentiem ir atsauces uz Fondu, kā arī iespēju robežās tiek izvietotas Fonda un Eiropas Savienības atpazīstamības zīmes;
- noslēgtajos līgumos / vienošanās ar PO ir iekļauts nosacījums par atbalstāmo darbību dubultās finansēšanas nepieļaušanu, kā arī pienākums PO nodrošināt atbilstošus pierādījumus par dubultās finansēšanas neesamību;
- PO iesniedzamajos pārskatos par darbībām ir iekļauts apliecinājums par to, ka dubultās finansēšanas risks ir novērsts un atbalsta ietvaros veiktās darbības nav finansētas no citiem publiskā finansējuma līdzekļiem, tajā skaitā Eiropas Savienības un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, kā arī valsts un pašvaldības līdzekļiem;
- Fonda vadībā iesaistītās institūcijas administratīvajās un pārbaudēs darbību īstenošanas vietās gūst pārlicību par Fonda darbību nepārklāšanos ar citu publiskā finansējuma avotu, tai skaitā ar Eiropas Sociālā fonda un citu ārvalstu finansējuma līdzekļu finansētajām darbībām. 2016. gadā VI veica šādas administratīvās pārbaudes attiecībā uz atbalsta saņēmēju maksājumu pieprasījumiem, kuru ietvaros pārbaudīta visu horizontālo principu, t.sk. arī dubultās finansēšanas nepieļaušanas principa ievērošana:
 - a) Finansējuma saņēmēja maksājumu pieprasījumi:
 - SI pārbaudes: 21.03.2016., 18.05.2016., 06.09.2016. un 14.11.2016.;
 - VI pārbaudes: 12.01.2016., 06.04.2016., 06.09.2016. un 21.11.2016.;
 - b) SI PO pārskatu pārbaudes: 17.03.2016., 21.06.2016. un 21.09.2016.;
 - c) VI pārbaudes SI maksājumu pieprasījumiem par PO pārskatu apkopojumu: 12.01.2016., 22.04.2016., 25.07.2016. un 05.10.2016.;
 - d) VI pārbaudes SI tehniskās palīdzības maksājumu pieprasījumiem: 22.02.2016., 17.05.2016., 12.08.2016. un 22.11.2016.;
 - e) VI pārbaudes RI tehniskās palīdzības maksājumu pieprasījumiem: 04.03.2016., 17.05.2016., 15.08.2016. un 16.11.2016.;
 - f) pārbaudes LM tehniskās palīdzības maksājumu pieprasījumiem: 01.03.2016., 17.05.2016., 16.08.2016. un 28.10.2016.

2016. gadā ir veiktas šādas pārbaudes darbību īstenošanas vietās:

- a) 20 SI pārbaudes pie atbalstāmo darbību īstenošanai PO;
 - b) 24 VI pārbaudes pie atbalstāmo darbību īstenošanai PO.
- Fonda vadībā un īstenošanā iesaistītās institūcijas nodrošina darbību izmaksu atsevišķu uzskaiti un veic pamatojošos dokumentos atzīmi par Fonda atbalstu.

2) nolūkā veicināt sieviešu un vīriešu līdztiesību un dzimumu perspektīvas integrēšanu un diskriminācijas nepieļaušanu (5. panta 11. punkts), veiktas šādas aktivitātes:

- nacionālajos normatīvajos aktos ir noteikts, ka:
 - atbalstu saņem persona, kurai ir pašvaldības sociālā dienesta izsniegta izziņa par atbilstību trūcīgas personas statusam vai izziņa, kas apliecina personas nonākšanu ārkārtas vai krīzes situācijā. Trūcīgas personas izziņas izsniegšanas kritērijs ir personas ienākumu un materiālā stāvokļa novērtējums, izziņas par ārkārtas vai krīzes situāciju izsniegšanas kritērijs ir situācijas izvērtējums. Visos gadījumos nodrošināta diskriminācijas nepieļaušana;
 - PO atlases pretendents iesniegumā apliecina, ka tas pārtikas un pamata materiālo palīdzības preču izdalīšanā un papildpasākumu īstenošanā veicinās vienlīdzīgu iespēju ievērošanu neatkarīgi no dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas;
 - PO var pēc personas ierosinājuma nodrošināt pārtikas un pamata materiālās palīdzības komplektu izsniegšanu un papildpasākumus arī tās dzīvesvietā;
 - PO izvērtē personas vajadzības un piedāvā iespējas brīvprātīgi piedalīties papildpasākumos.
- izstrādātās vadlīnijas skaidro katru horizontālo principu un iesaka pasākumus to ievērošanai darbības programmas darbībās. Vadlīnijas nosaka, ka darbību ietvaros nodrošināmi šādi horizontālie principi: dzimumu līdztiesība, diskriminācijas aizliegums un vides pieejamība, atklāta dalībnieku atlase, vides aizsardzība un pārtikas preču drošums, sabiedrības veselība, partnerība, ieinteresēto pušu iesaiste, administratīvā sloga mazināšana atbalsta saņēmējiem.

Attiecībā uz dzimumu līdztiesību vadlīnijās ietverts jēdzienu skaidrojums un sniegti:

 - ieteikumi dzimumu līdztiesības principa ievērošanai ieteikumi dzimumu līdztiesības principa ievērošanai pārtikas un pamata materiālās palīdzības iegādes un transportēšanas procesā (piemēram, nodrošināt, ka komplektos skolas somas un citi mācību piederumi netiek ievietoti krāsās, formās un ar zīmējumiem, kas veicina stereotipiskus priekšstatus par meitenēm un zēniem u.c.),
 - ieteikumi dzimumu līdztiesības principa ievērošanai pārtikas un pamata materiālās palīdzības izdalīšanas vistrūcīgākajām personām un papildpasākumu īstenošanas procesā (piemēram, plānojot papildpasākumu aktivitātes, apzināt un analizēt mērķa grupu raksturojošos statistikas datus un citu informāciju par problēmām un vajadzībām no dzimuma perspektīvas, īpaši pievēršot uzmanību būtiskām atšķirībām, kas var liecināt par dzimuma diskrimināciju vai arī var palīdzēt noteikt atbilstošus specifiskus pasākumus attiecīgā dzimuma līdztiesības veicināšanai vai dzimumstereotipu mazināšanai u.c.);
 - ieteikumi dzimumu līdztiesības principa ievērošanai tehniskās palīdzības īstenošanas procesā (piemēram, nodrošināt un popularizēt darba un ģimenes dzīves saskaņošanas pasākumus – summārs darba laiks, attālināts darbs, nepilns darba laiks u.c.);
- Tāpat arī attiecībā uz diskriminācijas aizliegumu, vadlīnijās ietverts jēdzienu skaidrojums un sniegti ieteikumi diskriminācijas aizlieguma principa ievērošanai Fonda darbību ietvaros paredzētajās aktivitātēs (piemēram, apliecināt nediskriminācijas praksi rakstveidā, attiecinot to uz dzimumu, rasi vai etnisko izcelsmi, reliģisko, politisko vai citu pārliecību, invaliditāti, vecumu, seksuālo orientāciju vai citiem apstākļiem. Nediskriminācijas prakses apliecinājums iekļaujams gan dažāda veida līgumos, gan atlases prasībās, gan atskaišu dokumentos par īstenotajām darbībām, tai skaitā PO pārskatos, Fonda vadībā iesaistīto iestāžu maksājumu pieprasījumos u.c.).
- Starp sadarbības iestādi un PO noslēgti līgumi, kuros iekļautas šādas prasības:
 - nodrošināt horizontālo principu ievērošanu atbilstoši vadlīnijām un atspoguļot to pārskatā par Atbalstāmo darbību īstenošanu;
 - uzkrāt datus par personu skaitu pa vecumiem, dzimumiem un, ja persona piekrīt šādus datus sniegt, arī pēc piederības kādai no šādām grupām – migrants, minoritāte, persona ar invaliditāti, bezpajumtnieks.

- Visos Fonda vadības un īstenošanas posmos paredzēta horizontālo principu ievērošanas uzraudzība.
- 2016. gadā PO norādīja, ka īstenoti dažādi horizontālo principu ieviešanas pasākumi Fonda atbalsta sniegšanas vietās, tai skaitā:
 - lai nodrošinātu **dzimumu līdztiesības principa** ievērošanu, nodrošināti šādi pasākumi:
 - tika piedāvāta individuāla pieeja, variējot komplektu izdales laikus – gan ārpus darba laika, gan tos pielāgojot sabiedriskajam transportam, gan atsevišķos gadījumos piegādājot komplektus uz mājām vai pēc individuāla pieraksta.
 - plānojot papildpasākumu īstenošanas laiku, tika nodrošināts, ka tas ir pieejams arī personām, kas nodrošināja bērnu aprūpi, nepieciešamības gadījumā piedāvājot elastīgus laikus.
 - izdales punktā nepieciešamības gadījumā, kamēr vecāki saņem atbalsta komplektus vai papildpasākumu īstenošanas laikā, tiek nodrošināta bērnu pieskatīšana.
 - plānojot papildpasākumu aktivitātes, tika apzināti un analizēti mērķa grupu raksturojošie statistikas dati un cita informācija par problēmām un vajadzībām no dzimumu perspektīvas.
 - papildpasākumu tēmas tika izvēlētas tādējādi, lai tajos varētu piedalīties visas personas, neatkarīgi no dzimuma. Papildpasākumu ietvaros tika organizētas individuālas konsultācijas un semināri par bērnu kopšanas atvaļinājuma iespējām abiem dzimumiem, kā arī par nodarbinātības iespējām un dzimumu līdztiesību. Papildpasākumos tika akcentētas, piemēram, tādas tēmas kā ģimenes veidošanas principi un lomu sadale ģimenē. Radošajās ēst gatavošanas nodarbībās tika iesaistītas gan sievietes, gan vīrieši, tādējādi neļaujot attīstīt stereotipiskus uzskatus par sievietes lomu ģimenē.
 - lai nodrošinātu **diskriminācijas aizlieguma principa** ievērošanu, nodrošināti šādi pasākumi:
 - katrs PO darbinieks un brīvprātīgais, kas iesaistās Fonda darbību īstenošanā, ir parakstījis apliecinājumu, kas apliecina nediskriminācijas labo praksi.
 - papildpasākumu ietvaros tika sekmēta mērķgrupas izpratne ar individuālām pārrunām un pasākumiem par diskriminācijas aizlieguma principu ievērošanu ikdienā, attiecinot to gan dzimumu, etnisko izcelsmi, vecumu, invaliditāti, u.c. aspektiem. Mērķa grupai tika skaidrots aizspriedumu kaitīgums un sekas šajos jautājumos. Aktīvi tajos piedalījās romu un citu mazākumtautību cilvēki dažādos vecumos, kā arī pirmspensijas vecuma cilvēki un invalīdi, kas jūtas diskriminēti darba tirgū.
 - papildpasākumos līdzdarbojas personas no dažādām mazaizsargātām grupām, tādējādi veicinot savstarpēju iecietību un aizspriedumu mazināšanu.
 - publikācijās netiek izmantoti personas dati un fotogrāfijas.
 - nodrošināta PO darbinieku profesionālā pilnveide un supervīzijas, kas veicināja darbinieku profesionalitāti, tai skaitā attīstīja prasmes atpazīt tās personu grupas, kurām nav nodrošinātas iespējas nokļūt vienādā un salīdzināmā situācijā sabiedrībā pastāvošo sociālo šķēršļu dēļ.
 - lai nodrošinātu **vides pieejamības principa** ievērošanu, nodrošināti šādi pasākumi:
 - izdales vietās nodrošināta vides pieejamība personām ar funkcionāliem traucējumiem, māmiņām ar bērniem - ārpusē ir panduss jeb uzbrauktuve, pa kuru var uzbraukt gan persona ar invalīdu ratiņiem, gan māmiņa ar bērnu ratiņiem, pieejamas platākas durvis, pie izdales vietas vai tajā ir iespējams droši novietot bērnu ratiņus, ierīkoti mobilie pacelāji, kas atvieglo personu ar kustību traucējumiem nokļūšanu ēku augstākajos stāvos.
 - iespēju robežās izdales vieta un papildpasākumu norises vieta ierīkota 1. stāvā.
 - nepieciešamības gadījumā tiek nodrošināta atbalsta persona, kas var palīdzēt pakalpojuma saņemšanas procesā.
 - pārtikas un pamata materiālās palīdzības izdalīšanas vistrūcīgākajām personām un papildpasākumu īstenošanas procesā, vecāka gada gājuma personām,

- personām ar kustību traucējumiem, vecākiem ar maziem bērniem, tiek nodrošinātas priekšrocības pakalpojuma saņemšanas kārtībā: iespēja saņemt pakalpojumu bez rindas, sēdvietu nodrošināšana, vienlaikus nodrošinot skaidras, visiem pieejamas informācijas norādes par šādām priekšrocībām.
- darbību īstenošanas vietās informācija ir “vieglajā valodā” un ir izvietota personai ratiņkrēslā viegli saredzamā augstumā.
 - darbību īstenošanas vietās izvietotas skaidri redzamas un salasāmas norādes par pakalpojuma saņemšanas kārtību, vietu un laikiem un apzīmējumi par avārijas izejām, WC un citām svarīgām telpām/durvīm/vietām.
 - darbību īstenošanas vietas ir viegli pieejamas personām, kuras izmanto sabiedrisko transportu. Papildpasākumi pēc iespējas tika organizēti laikā, kad cilvēkiem ir iespēja nokļūt ar sabiedrisko vai pašvaldības nodrošinātu transportu.
 - ja mērķa grupas persona nevar nokļūt komplektu izdales vietā objektīvu iemeslu dēļ, iespēju robežās tiek nodrošināta komplekta nogādāšana dzīves vietā. Personām ar funkcionāliem traucējumiem, vientuļajiem sirmgalvjiem silta maltīte tiek piegādāta uz mājām (mobilā brigāde).
 - darbību īstenošanas vietās tualetes ir aprīkotas invalīdu vajadzībām pēc valstī noteiktajiem standartiem.
- o lai nodrošinātu **sabiedrības veselības principa** ievērošanu, nodrošināti šādi pasākumi:
- tiek nodrošināti izglītojoši un konsultatīvi papildpasākumi (grupā un individuāli) par:
 - veselīga uztura jautājumiem;
 - fizisko aktivitāšu nozīmi un iespējām (vingrošanas, nūjošanas nodarbības);
 - veselības veicināšanas un sabiedrības veselības pasākumiem un par personīgo higiēnu (semināri par HIV/AIDS profilaksi);
 - tīrības uzturēšanas dzīvesvietās nozīmi (praktiskās nodarbībās "Par to, kas Tev jāzina. Remonts Tavās mājās", cīņa ar pelējumu sēnīti savā dzīvesvietā);
 - vielu un procesu atkarībām un to samazināšanas iespējām, līdzatkarībām;
 - garīgo veselību, t.sk., par bērnu uzvedības problēmām, psihologa lekcijas par saskarsmi ģimenē starp dažādām paaudzēm;
 - seksuālās un reproduktīvās veselības jautājumiem;
 - rīcību krīzes situācijās un pirmās palīdzības pareizu sniegšanu traumu gadījumā;
 - drošības jautājumiem un ceļu satiksmes noteikumiem. u.c.
 - zupas virtuvēs tika stingri ievērotas higiēnas prasības, darbiniekiem ir sanitārās grāmatiņas.
 - maltītes saturs zupas virtuvēs tika plānots atbilstoši pieejamajiem produktiem, kā arī ievērojot veselīga uztura pamatprincipus.
 - zupas virtuves apmeklētāji tiek aicināti veikt bezmaksas veselības pārbaudes, lai pārlicinātos, ka nav saslimuši ar tuberkulozi.
- o lai nodrošinātu **vides aizsardzības un pārtikas preču drošuma principa** ievērošanu, nodrošināti šādi pasākumi:
- lai izvairītos no komplektu ilgstošas uzglabāšanas un pārtikas produktu derīguma termiņa izbeigšanās, sadarbībā ar SI tiek veikta komplektu pārdale starp citām PO.
 - lai izvairītos no pārtikas atkritumu veidošanas, tiek veicināta to pārtikas produktu nodošana zupas virtuvei, kuras persona/ģimene subjektīvu vai objektīvu apsvērumu dēļ nelieto uzturā un atgriež PO.
 - tiek nodrošināts, ka pārtikas preces tiek uzglabātas un maltītes tiek pagatavotas vietās, kas ir iekļautas Pārtikas un veterinārā dienesta (turpmāk – PVD) uzraudzībai pakļauto uzņēmumu reģistrā, vai tūrā, sausā vietā, kas nodrošina kvalitatīvu uzglabāšanu un kur ir nodrošināta higiēnas prasību ievērošana.
 - pārtikas un pamata komplektu iepakojumam tiek izmantoti iepakojumi, kas ir videi draudzīgi, kuri lielākā daļa ir otrreizēji pārstrādājami.

- tiek organizēti papildpasākumi par pārtikas drošu uzglabāšanu, ēst gatavošanu un pārtikas pārpalikumu atkārtotu lietošanu.
- izdales procesā un papildpasākumu īstenošanas laikā radušies atkritumi iespēju robežās tiek šķiroti.
- ja mērķa grupas personai kāda pārtikas prece nav nepieciešama, tad tā var šo preci atstāt izdales vietā tam īpaši paredzētā vietā, nevis izmest. Atstātos produktus var paņemt citi cilvēki vai tie var tikt izmantoti pašpalīdzība grupā – kulinārijas nodarbībās kā izejmateriāls.
- ik mēnesi tiek prognozēts nepieciešamais pārtikas paku daudzums, lai izvairītos no to ilgstošas glabāšanas un derīguma termiņa izbeigšanās, tiek veikta izdalīto paku uzskaitē un piegādājamo pārtikas paku daudzuma korekcijas, ja tādas nepieciešamas.
- tiek nodrošināta pārtikas preču un higiēnas preču nodalīta uzglabāšana.
- pārtikas produkti, kurus atstāj klienti izdales vietās, tiek nodoti citiem klientiem vai izmantoti papildpasākumu ietvaros - pašpalīdzība grupā, kur cilvēki mācās izmantot dažādus pārtikas pakās iekļautos produktus (klienti neprot izmantot sauso pienu, atsevišķus produktus uzturā nelieto).
- komplektu saņēmējiem tiek sniegta informācija par produktiem un to derīguma termiņu.
- zupas virtuves maltīšu gatavošanā un pasniegšanā tiek ievērotas PVD prasības. Maltīšu gatavošanā lietotie pārtikas produkti nesatur ĢMO, turklāt katrai maltītei tiek uzstrādātas tehnoloģiskās kartes, kurās ir aprēķināta un norādīta ēdiena sastāvdaļas, alergēni un uzturvērtība.
- Arī Fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošinājušas, ka tehniskās palīdzības darbībās ievēroti horizontālie principi, tai skaitā:
 - dzimumu līdztiesība un diskriminācijas aizliegums: nodrošināta iespēja noteikt individuālu darba laiku;
 - vides pieejamība: ratiņkrēsla pacēlāja pieejamības nodrošināšana;
 - atklāta dalībnieku atlase: pretendentu brīvas konkurences nodrošināšana iepirkumos, organizāciju brīva konkurence atklātajos PO atlases konkursos;
 - vides aizsardzība: iespējas nodot papīru otrreizējai pārstrādei nodrošināšana, izdruku skaita ierobežošana, papīra (tajā skaitā otrreizēji pārstrādātā papīra) atkārtota izmantošana piezīmju veikšanai;
 - sabiedrības veselība: veselības apdrošināšanas polišu nodrošināšana darbiniekiem;
 - partnerība, ieinteresēto pušu iesaiste: informācijas apmaiņa ar sabiedrības pārstāvjiem semināros, prezentācijās un darba grupās;
 - administratīvā sloga mazināšana atbalsta saņēmējiem: dokumentu aprītes un sarakstes elektroniskā veidā veicināšana.

3) nolūkā nodrošināt pārtikas un pamata materiālās palīdzības preču izvēli pēc vistrūcīgāko personu vajadzībām (5. panta 13. punkts), izstrādājot nacionālos normatīvos aktus, veiktas šādas aktivitātes:

- viedokļu apzināšana par pārtikas un pamata materiālās palīdzības satura un kvalitātes prasībām un mērķa grupas vajadzībām;
- nodrošinātas konsultācijas ar PVD, Patērētāju tiesību aizsardzības centru un Veselības inspekciju kā valstī noteiktām uzraudzības funkciju veicošām institūcijām par preču kvalitātes un drošuma nosacījumiem;
- pārtikas palīdzībai noteiktā finansējuma apjoma, kas ik gadu pieejami Fonda īstenošanai, ietvaros izraudzīti produkti, ievērojot katra produkta uzturvērtību un piemērotību izdalīšanai, derīguma termiņu, kā arī apstākli, ka to uzglabāšanai nav nepieciešams speciāls temperatūras režīms;
- salīdzinot izdalei paredzētā pārtikas komplekta un personas dienas uztura enerģētiskās vērtības, veikts pārtikas atbalsta intensitātes izvērtējums. Secināts, ka pārtikas atbalsts konkrētā periodā ir 20% - 30% apmērā no nepieciešamās dienas uztura enerģētiskās vērtības, kas vienlaikus mazinātu nenodrošinātību ar pārtiku, sniedzot daļēju atbalstu

atsevišķu pārtikas produktu komplektu vai gatavu maltīšu veidā, un motivētu personu palielināt savus ienākumus, nepieļaujot atkarību no Fonda atbalsta;

- paredzēts, ka reizi gadā pēc situācijas izvērtējuma var tikt iniciēta sākotnējo pārtikas preču aizstāšana ar citām enerģētiski līdzvērtīgām pārtikas precēm. Atsevišķu preču aizstāšana ar citām līdzvērtīgām paredzēta arī pamata materiālajā palīdzībā.

Balstoties uz 2015. gadā veiktās Fonda atbalsta saņēmēju aptaujas rezultātiem, kuras ietvaros vērtēta atbalsta saņēmēju apmierinātība ar Fonda atbalstu, kā arī ņemot vērā dažādu jomu speciālistu un Fonda konsultatīvās padomes locekļu viedokli, tika sniegti priekšlikumi palielināt atbalsta apjomu, piedāvājot plašāku komplektu saturu, paplašināt atbalsta saņēmēju loku un iespēju robežās dažādot sniegto atbalstu atbilstoši vajadzību izvērtējumam. Tādēļ 2015. gadā tika veikti grozījumi Ministru kabineta noteikumos par Fonda īstenošanu, ar kuriem no 2016. gada 1. jūnija tika papildināts pārtikas komplekta saturs, pievienojot olu pulveri, liellopu gaļas konservus, kartupeļu biezeni, kā arī precizēti atsevišķi produktu daudzumi, kas tika ievietoti kompleksos.

Plānojot jaunā pārtikas komplekta satura izmaiņas, vadošā iestāde izvērtēja pārtikas komplektu saturu no sabalansēta uztura nosacījumu aspekta un secināja, ka, salīdzinot ar 2015. gada pārtikas komplektu, 2016. gada pārtikas komplekts vistuvāk atbildīs sabalansēta uztura nosacījumiem, jo tā pamatā būs atbilstošs kopējais olbaltumvielu daudzums produktos (94,8% no ieteicamās vidējās dienas normas), ogļhidrātu daudzums mazāk tiek pārsniegts nekā iepriekšējā komplektā (116,2% no ieteicamās vidējās dienas normas), bet tauku daudzums vistuvāk atbildīs ieteicamajam uzturvielu procentuālajam sadalījumam (80,1% no ieteicamās vidējās dienas normas). Jāatzīmē, ka Fonda pārtikas komplektu nav iespējams izveidot pilnībā atbilstoši sabalansēta uztura pamatprincipiem, sakarā ar to, ka nav iespējama svaigu produktu ievietošana kompleksos, jo produktiem ir jābūt ilgstoši uzglabājamiem un tiem nedrīkst būt specifisku uzglabāšanas prasību, piemēram, saldētavas vai tml.

Tāpat grozījumi paredz, ka atšķirīgs komplektu saturs iespējams pārtikas preču komplektiem, kuri paredzēti individuālai izdalīšanai personām un maltīšu nodrošināšanai. Tāpat 2016. gadā paredzēta iespēja mācību piederumu komplektu satura dažādošanai sākumskolas vai pamatskolas skolēnu vajadzībām. 2016. gadā higiēnas un saimniecības preču komplektā palielināts iekļauto preču daudzums, balstoties uz 2015. gadā veiktās atbalsta saņēmēju aptaujas rezultātiem.

2.3.Kopējie rādītāji

2.3.1. Resursu rādītāji

Indikatora Nr.	Indikators (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(1)	To attiecināmo publisko izdevumu kopsumma, kas apstiprināta dokumentos, kuros izklāstīti darbību atbalsta nosacījumi.	EUR	6492096	6621938	6754377	6889465	7027253	7167799	7311154	0.00	0.00	0.00	48 264 082
(2)	To attiecināmo publisko izdevumu kopsumma, kas radusies atbalsta saņēmējiem un samaksāta darbību īstenošanas gaitā	EUR	78863.99	3087601.06	4 751 085.75	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7 917 550.80
(2a)	to attiecināmo publisko izdevumu kopsumma, kas radusies atbalsta saņēmējiem un samaksāti tādu darbību īstenošanas gaitā, kas saistītas ar pārtikas atbalsta sniegšanu, ja attiecināms	EUR	0.00	2501289.27	3 750 754.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6 252 043.47
(2b)	to attiecināmo publisko izdevumu kopsumma, kas	EUR	0.00	274231.36	701 106.16	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	975 337.52

	radušies atbalsta saņēmējiem un samaksāti tādu darbību īstenošanas gaitā, kas saistītas ar pamata materiālās palīdzības sniegšanu, ja attiecināms																								
(3)	Komisijai deklarēto attiecināmo publisko izdevumu kopsumma	EUR	0.00	1405537.56	5 205 043.01	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6 610 580.57

2.3.2. Iznākuma rādītāji, kas raksturo izdalīto pārtikas atbalstu

Indikatora Nr.	Indikators (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(4)	Augļu un dārzeņu daudzums.	Tonnas											
(5)	Gaļas, olu, zivju, jūras produktu daudzums.	Tonnas	0.00	71,341	210,414	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	281,755
(6)	Miltu, maizes, kartupeļu, rīsu un citu cieti saturošu produktu daudzums.	Tonnas	0.00	941,695	1292,092	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2233,787

(7)	Cukura daudzums.	Tonnas	0.00	71,341	141,246	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	212,587
(8)	Piena produktu daudzums.	Tonnas	0.00	114,145	147,008	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	261,153
(9)	Tauku, eļļas daudzums.	Tonnas	0.00	142,681	183,748	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	326,429
(10)	Lietošanai gatavo produktu, citu pārtikas produktu daudzums (kas neietilpst iepriekš minētajās kategorijās).	Tonnas															
(11)	Kopējais izdalītā pārtikas atbalsta daudzums.	Tonnas	0.00	1341,203	1974,508	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3315,711
(11a)	pārtikas daļa, par kuru no DP līdzekļiem ir segtas tikai transportēšanas, izplatīšanas un uzglabāšanas izmaksas;	%															
(11b)	FEAD līdzfinansēto pārtikas produktu procentuālā daļa no partnerorganizāciju izdalītās pārtikas kopapjoma.	%	0.00	83	71.4	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	77.2
(12)	Kopējais izdalīto maltīšu skaits, ko daļēji vai pilnībā finansē no DP.	Sk.	0.00	2205	204900	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	207 105

(13)	Kopējais izdalīto pārtikas pakšu skaits, ko daļēji vai pilnībā finansē no DP.	Sk.	0.00	285362	367451	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	652813
------	---	-----	------	--------	--------	------	------	------	------	------	------	------	------	--------

2.3.3. Rezultātu rādītāji, kas raksturo izdalīto pārtikas atbalstu

Indikatora Nr.	Indikators (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(14)	To personu kopējais skaits, kas saņem pārtikas atbalstu	Sk.	0	68876	61497	0	0	0	0	0	0	0	130373
(14a)	15 gadus veci un jaunāki bērni	Sk.	0	17782	14652	0	0	0	0	0	0	0	32434
(14b)	65 gadus vecas un vecākas personas	Sk.	0	5991	6218	0	0	0	0	0	0	0	12209
(14c)	sievietes	Sk.	0	41036	31671	0	0	0	0	0	0	0	72707
(14d)	migranti, dalībnieki ar ārvalstu izcelsmi, minoritātes (tostarp sociāli atstumtās kopienas, piemēram, romi)	Sk.	0	1445	1084	0	0	0	0	0	0	0	2529
(14e)	cilvēki ar invaliditāti	Sk.	0	7598	6524	0	0	0	0	0	0	0	14122
(14f)	bezpajumtnieki	Sk.	0	358	290	0	0	0	0	0	0	0	648

2.3.4. Iznākuma rādītāji, kas raksturo izdalīto pamata materiālo palīdzību

Indikatora Nr.	Indikatora (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(15)	Izdalīto preču kopējā vērtība naudas izteiksmē	EUR	0.00	191 692.8	605 968.58	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	797 661.38
(15a)	bērniem izdalīto preču kopējā vērtība	EUR	0.00	191 692.8	605 968.58	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	797 661.38
(15b)	bezpajumtniekiem izdalīto preču kopējā vērtība	EUR											
(15c)	citām mērķgrupām izdalīto preču kopējā vērtība	EUR											

Indikatora Nr.	Indikatora (indikatora nosaukums)	Mērvienība	Jā/Nē
(16)	Svarīgākās bērniem izdalīto preču kategorijas		Jā
(16a)	a) zīdaiņu pūriņi		Nē
(16b)	b) skolas somas		Jā
(16c)	c) kancelejas preces, burtnīcas, pildspalvas, zīmēšanas piederumi un citi skolai vajadzīgi piederumi (izņemot apģērbu)		Jā

(16d)	d) sporta preces (sporta apavi, triko, peldkostīmi u. tml.)	Jā/Nē	Nē
(16e)	e) apģērbs (ziemas mēteji, apavi, skolas formas u. tml.)	Jā/Nē	Nē
(16f)	f) cita kategorija:	Jā/Nē	Jā
	šķidrās ziepes	Jā/Nē	Jā
	matu šampūns	Jā/Nē	Jā
	zobu pasta	Jā/Nē	Jā
	zobu birste	Jā/Nē	Jā
	universāls veļas mazgāšanas līdzeklis	Jā/Nē	Jā
	veļas pulveris (krāsainai veļai)	Jā/Nē	Jā
	trauku mazgājamais līdzeklis	Jā/Nē	Jā
(17)	Svarīgākās bezpajumtniekiem izdalīto preču kategorijas	Jā/Nē	Nē
(17a)	guļammaisi/segas	Jā/Nē	Nē
(17b)	virtuves piederumi (katli, pannas, galda piederumi u. tml.)	Jā/Nē	Nē
(17c)	apģērbs (ziemas mēteji, apavi u. tml.)	Jā/Nē	Nē
(17d)	mājsaimniecības veļa (dvieļi, gultasveļa)	Jā/Nē	Nē
(17e)	higiēnas piederumi (pirmās palīdzības aptieciņas, ziepes, zobu suku, vienreiz lietojamie skuvekļi u. tml.)	Jā/Nē	Nē
(17f)	cita kategorija – jānorāda	Jā/Nē	Nē

(18)	Svarīgākās citām mērķgrupām izdalīto preču kategorijas	Jā/Nē	Nē
(18a)	kategorijas jānorāda	Jā/Nē	Nē

2.3.5. Rezultātu rādītāji, kas raksturo izdalīto pamata materiālo palīdzību

Indikatora Nr.	Indikators (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(19)	To personu kopējais skaits, kuras saņem pamata materiālo palīdzību	Sk.	0	25675	19657	0	0	0	0	0	0	0	45332
(19a)	15 gadus veci un jaunāki bērni	Sk.	0	17782	14407	0	0	0	0	0	0	0	32189
(19b)	65 gadus vecas un vecākas personas	Sk.											
(19c)	sievietes	Sk.	0	12565 ¹	10123	0	0	0	0	0	0	0	22688
(19d)	migranti, daļībnieki ar ārvalstu izcelsmi, minoritātes (tostarp sociāli atstumtās kopienas, piemēram, romi)	Sk.	0	804	554	0	0	0	0	0	0	0	1358
(19e)	cilvēki ar invaliditāti	Sk.	0	917	760	0	0	0	0	0	0	0	1677
(19f)	bezpajumtnieki	Sk.											

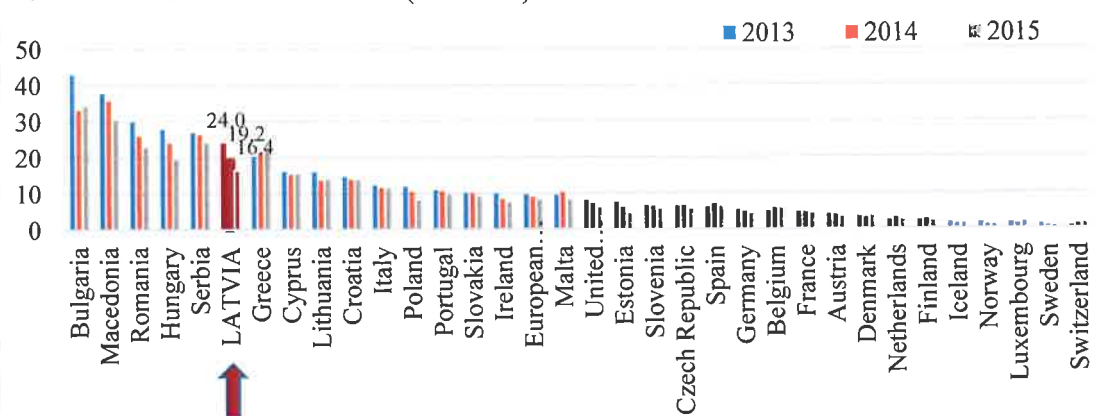
¹ Ziņojumā par DP īstenošanu 2015. gadā ieviesusies tehniskā kļūda. Norādītais skaits (3718) tiek labots uz faktisko skaitli – 12 565.

1) ZINOŠANA 2017., 2022. GADA UN NOSLĒGUMA ĪSTENOŠANAS ZINOJUMĀ

3. IEGULDĪJUMS SPECIFISKO UN GLOBĀLO EAFVP MĒRĶU SASNIEGŠANĀ

3.1. Informācija par ieguldījuma novērtējumu EAFVP specifisko un globālo mērķu sasniegšanā, atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 223/2014 par Eiropas Atbalsta fondu viestrūcīgākajām personām 3. pantam

Analizējot statistikas rādītājus, jāsecina, ka pēdējos gados situācija Latvijā ir nedaudz uzlabojusies, kaut joprojām Latvija ir pirmo desmit valstu sarakstā, kuras ir materiāli nenodrošinātākās ES dalībvalstis (sk. 1. att.).

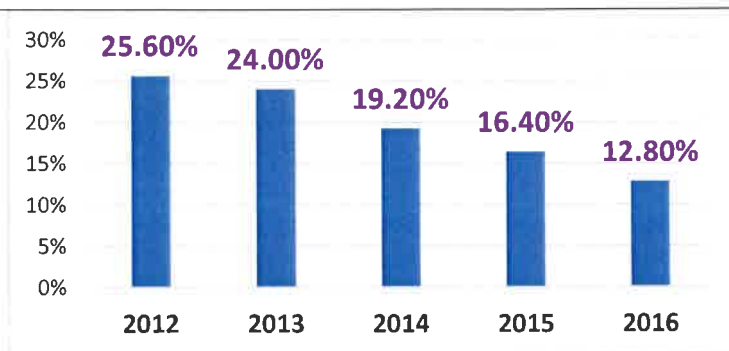
Avots: Eurostat dati, 2017

1. att. Iedzīvotāju dziļā materiālā nenodrošinātība ES valstīs, % no kopējā iedzīvotāju skaita

Saskaņā ar Centrālās Statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP) datiem mazinājusies iedzīvotāju dziļā materiālā nenodrošinātība, tostarp arī to iedzīvotāju vidū, kas ir zem nabadzības riska sliekšņa un pirmajā ienākumu kvintilē.

2012. gadā izteikti materiāli nenodrošināti bija 25,6% Latvijas iedzīvotāju. Kopš 2012. gada situācija ir nedaudz uzlabojusies, un 2013. gadā šādu iedzīvotāju bija 24%, 2014. gadā - 19,2%, bet 2015. gadā - 16,4%. 2016. gadā dziļai materiālajai nenodrošinātībai pakļauto iedzīvotāju īpatsvars salīdzinot ar 2015. gadu samazinājies vēl par 3,6 %, sasniedzot 12,8%² (sk. 2. att.).

² CSP datubāze; MNG14. Iedzīvotāju dziļa materiālā nenodrošinātība (%); skatīts 01.06.2017.

Avots: CSP datu bāze, MNG14

2. att. Iedzīvotāju dziļā materiālā nenodrošinātība Latvijā, % no kopējā iedzīvotāju skaita

Izmaiņas veicināja minimālās algas paaugstinājums, nodarbinātības pieaugums, t.sk. jauniešu un pirmspensijas vecuma iedzīvotāju vidū, kā arī ar ģimeni un bērniem saistīto pabalstu palielināšanās, bet kavēja salīdzinoši lēnais vecuma pensijas pieaugums.

Līdzīgas izmaiņas situācijā vērojamas par iedzīvotājiem zem nabadzības riska sliekšņa. Atbilstoši CSP datiem 49,2% no iedzīvotājiem, kuru ienākumi ir zemāki par nabadzības riska sliekšni, 2012. gadā nevarēja atļauties ēst gaļu, putnu gaļu vai zivis katru otro dienu. 2013. gadā šādu cilvēku īpatsvars bija 49,6%, 2014. gadā – 43,1 %, 2015. gadā – 38,4 %, bet 2016. gadā 37,3% (sk. 3. att.).

Avots: CSP datu bāze, MNG01

3. att. Iedzīvotāju (ar ienākumiem zem nabadzības riska sliekšņa) īpatsvars % Latvijā, kas nevar atļauties ēst gaļu, putnu gaļu vai zivis katru otro dienu

Balstoties uz augstāk minētajiem rādītājiem, secināms, ka pēdējos gados ir vērojama objektīva iedzīvotāju materiālās situācijas uzlabošanās, kas attiecināma arī uz iedzīvotāju vistrucīgāko daļu.

Pamatojoties uz 2015. un 2016. gada ziņojumā iekļautajiem rezultātiem par darbības programmas īstenošanu, kā arī 2015. un 2016. gadā veiktās gala saņēmēju aptaujas rezultātiem, ir iespējams secināt, ka, lai gan Fonda atbalsta ietekme uz statistikas rādītājiem nav dominējoša, tomēr Fonda sniegtais atbalsts ir ļāvis palīdzēt Latvijas vistrucīgākajiem iedzīvotājiem neiekrist dziļākā nabadzībā, bet gan uzlabot viņu situāciju, ļaujot atslogot ģimeņu budžetu un pat ietaupīt finansējumu. Piemēram, aptaujas rezultāti liecina, ka 82% trūcīgo iedzīvotāju Fonda saņemtais atbalsts ir ietekmējis ģimenes situāciju (un 16% – daļēji

ietekmējis situāciju) un ļāvis ietaupīt. Respondenti 78% (2016. gadā) un 77% (2015. gadā) gadījumu atzina, ka ietaupījumus tērēja papildu pārtikas produktu iegādei, tostarp 86% (2016. gadā) un 84% (2015. gadā) – gaļas iegādei. Šādi rezultāti, piemēram, ļauj izdarīt pieņēmumu, ka tieši Fonda sniegtais atbalsts ir ļāvis tiem iedzīvotājiem, kuru ienākumi ir zemāki par nabadzības riska sliekšni, biežāk atļauties ēst gaļu, putnu gaļu vai zivis (sk. 3. att.). Rezultāti tiešā veidā saskan ar darbības programmas mērķa sasniegšanai definēto uzdevumu, t.i., Fonda īstenošanas pirmajos divos gados ir mazinājusies nenodrošinātība ar pārtiku visstrucīgākajiem iedzīvotājiem Latvijā.

Novērtējot atbalsta saņēmēju sociālās iekļaušanas aspektu, iezīmējas divi virzieni, kādos vērojams progress:

- 1) pateicoties saņemtajam Fonda atbalstam, ģimenes budžetā ietaupīto finansējumu cilvēki novirzīja savu bērnu skolas pasākumiem vai ārpuskolas izglītojošajām nodarbībām (atbilstoši gala saņēmēju aptaujai 2015. gadā – 9%, bet 2016. gadā – 11% respondentu). Kombinācijā ar Fonda ietvaros sniegto pamata materiālās palīdzību (higiēnas un saimniecības preces bērniem līdz 18 gadiem, un skolas somas un mācību piederumi bērniem līdz 16 gadiem), par kuras lietderību gala saņēmēji aptaujās izteica augstu pozitīvu novērtējumu (komplektu izmantošana savām vajadzībām tuva 100%), ģimenēs ietaupītā finansējuma novirzīšana bērnu papildu izglītībai tiešā veidā saskan ar darbības programmas mērķa sasniegšanai definēto uzdevumu, t.i., ir mazinājusies mājsaimniecību ar bērniem materiālā nenodrošinātība, kas pēc savas būtības pilda preventīvu funkciju sociālās atstumtības riska mazināšanai;
- 2) analizējot atbalsta saņēmēju dalību Fonda atbalstītajos papildpasākumos, secināms, ka visstrucīgākie iedzīvotāji aktīvi izmanto iespēju risināt savas problēmas dzīves situācijas uzlabošanai. Par to liecina dalībnieku iesaistes papildpasākumos intensitāte: 2015. gadā papildpasākumos piedalījās 13,9% no visiem atbalsta saņēmējiem, bet 2016. gadā jau 17,6%. Īpaša tendence ir vērojama individuālo konsultāciju jomā, kas liecina par cilvēku vēlmi sākt risināt savas problēmas, un tieši individuāli. Jāatzīmē, ka pieprasītas bija jurista, sociālā pedagoga, psihoterapeita, psihologa individuālas konsultācijas. Turklāt salīdzinājumā ar 2015. gadu, 2016. gadā konsultāciju skaits ir pieaudzis gandrīz 4 reizes.

Var viennozīmīgi apgalvot, ka Fonda sniegtais atbalsts un tā rezultātā ģimeņu ietaupītā finansējuma izmantošana cilvēku problēmu risināšanā ir pirmais solis viņu sociālās iekļaušanas procesā.

2) PIELIKUMI

EAFVP Konsultatīvās darba grupas komentāru kopsavilkums atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 223/2014 par Eiropas Atbalsta fondu visstrucīgākajām personām 13. panta 2. punktam

1. pielikumā pievienots 08.06.2017. Fonda Konsultatīvās darba grupas sanāksmes protokols ar prezentācijām un komentāru kopsavilkums.